

HERKULES

Előfizetési díj:
Negyedévre ... 1 frt
Félévre ... 2 frt
Égész évre ... 4 frt
Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

SZERKESZTİK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:
VIII., József-utca
78. sz. II. e. 10. a.

Kiadóhivatal:
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vívó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoralajuhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szt. tmár-Németi torna és vívó-egyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A tornatanárok és az egyleti élet.

Egy igen jónevű tornatanártól hallottam, hogy az iskolai 20—26 órai tanítás után azt kívánják tőle ugy a vidéki város urai mint kollegái, hogy a sportegyletben tüzzel és lelkesedéssel dolgozzék minden este 2 órán át. Fizetésről természetesen szó sincsen. Az illető tornatanár csakugyan éveken át vezette az egyletet minden díjazás nélkül, de mikor már a szó teljes értelmében letört, akkor még arról beszéltek, hogy nem tölti be hivatását, mely a tornatanárookra a vidéki sportélet terén várakozik. E lapokban mi emlegettük legtöbbit a tornatanárok ezen hivatását, de sohasem gondoltunk arra, hogy a rosszul díjazott tanárok fáradt testtel és lélekkel tisztán lelkesedésből dolgozzanak. Egy családos embertől hogyan kívánhatjuk, hogy 1000—1500 frt fizetés mellett ugyanannyit érő munkát ingyen végezzen.

Tudunk olyan tornatanárról, ki fiatal korában nemcsak munkájával, de pénzével is áldozott szép hivatásának, de a már több tagu család fenntartójától nem kívánhatjuk ez áldozatot.

Ha valameiy vidéki város lakossága egyletet alapít, legyen módja a művezető díjazására is. — Az egylet megalakítása, a tagok toborzása kötelessége lehet a vidéki tornatanárnak, de a művezetésért elvárhatja a díjazást.

Sok szó esett már arról is, hogy tornatanáraink képesítése sem olyan, mely őket valóban képesítené a sportegyletek vezetésére. De e panasz ma már nem egészen jogosult, mert a képesítésre álló rövid idő alatt ma már a jelöltek a vívás

tanításába is bevezetik. Ugyde hol marad a többi sportok tanítása. — Valójában csak az olyan tornatanárképzés lenne jó, milyen a katonasági, hol a jelöltek a szó teljes értelmében minden sportban kellő oktatást nyernek.

Most már az olyan tornatanár, ki a tornán kívül úszni, vívni, kerékpározni, labdázni, csónakázni, löni, korcsolyázni stb. tud, mily könnyen alakíthat, vezethet bármily egyletet és mily könnyen szerezhethet magának tisztességes mellékjövedelmet a mellett, hogy hivatása teljesítésére is képesítve van. Az ily tornatanárnak hatása növendékeire is nagyobb mert előttük tekintélye van és őket mindenre taníthatja is.

De, hogy a tornatanárok valójában ilyenek lehessenek, kell, hogy a tanítási idő legalább 2 évre szabassék. — Ugyde a középiskolai tanulmányokat és kétévi tanfolyamot végzett tanárnak nem lehet 1000 frt évi fizetést adni, mert így e pályára épen a valóban odavalók nem mennek.

Láthatjuk, hogy a tornatanárképzés emelése a tornatanárok fizetésének emelésével jár, mit tehát ismételve kérnünk kell.

De a közel jövőben nem remélhetjük, hogy az állami tornatanárok fizetés felemelését, tehát itt a társadalomnak kell az ügy érdekében valamit tenni is a sok várakozás után. — Tegye meg ugyanis minden vidéki egylet, hogy adjon illő fizetést tornatanár-művezetőjének, hogy ez aztán több lelkesedéssel foghasson munkájához. — A mely egylet művezetőjét illően fizetni sem tudja, az nem lehet életképes.

Azt elvárhatjuk tornatanárainktól, hogy az

iskolában lelkesedésből a kellőnél többet is dolgozzanak, a társadalmi kötelességeik teljesítésének is a lehetőség szerint áldozzanak, de életük, egészségük feláldozását tőlük sem kívánhatjuk.

Vidéki.

Pápai Sport-Egyesület.

A Pápán működő három sport-egylet a fenti címen egyesült és hihető, hogy az egyesülés hasznára lesz a pápai sportéletnek. E három egylet, a torna és vívó korcsolya és kerékpáros egyesület. A tagok elég szép számmal jelentkeznek. Adja Isten, hogy felvirágozzék.

Az egyesület folyó hó 3-án este igen sikerült ismerkedési estélyt rendezett, melyben körülbelül 500 főre menő előkelő közönség vett részt. A zenét a 76. cs. és kir. gyalogezred zenekara szolgáltatta stb.

Az egyesület a „Pápai Sport-Egyesület” címét vette fel.

Tisztikar névsora a következő:

Elnök: Mészáros Károly (polgármester).

Altnökök: Fürst Sándor (alj.-bíró) a torna és vívó e.-nél;
Hanauer Zoltán (kereskedő) a kerékpár szakosztálynál;

Körmendy Béla (szolgabíró) a korcsolya szakosztálynál.

I-ső titkár: Csoknyay Károly (városi főjegyző).

II-ik „ Kakas Ferencz (j.-bírósi aljegyző).

Pénztáros: Langráf Zsigmond (földbirtokos).

Ellenőr: Amberg József (áll. tan.-kép. tanár).

Orvosok: Dr. Blum Róbert,

Dr. Csehszombati László.

Ügyész: Dr. Hirsch Vilmos.

Jégmester és tornaművezető: K. Tóth Pál (főisk. tornatanár).

Kerékpáros kapitányok: Horváth Károly (?).

Skoff Primus (fényképész).

Számvizsgálók: Harmos Zoltán (adótárnok),

ifj. Kohányi Róbert (dohánygyári tiszt),

ifj. Wittmann Ignátz (nagybérnök).

A választmány tagjai:

Barthalos István ügyvéd,

Dr. Antal Géza főisk. tanár,

Sült József kir. közjegyző,

Dr. Kőrös Endre főisk. tanár,

Faragó János „ „

Dr. Kóvi József megyei tiszt. főorvos,

Dr. Rechnitz Ede városi orvos,

Piatnek Gyula gyógyszerész,

Karlovitz Adolf „ „

Serényi Antal (?)

Botka Jenő földbirtokos,

Steinberger Lipót ügyvéd,

Galamb József „ „

Bermüller Alajos nagykereskedő,

Weber Rezső uradalmi felügyelő.

A közölt díszes névsor a pápai viszonyokkal ismerős előtt biztosítékul szolgálhat az egyesület felvirágzásáról, de a sportkörök a megválasztott művezetőben K. Tóth Pálban is megtalálhatják a biztosítékot az egyesület szép jövőjére nézve.

Athletika és kerékpársport.*

Az atletike ősrégi, a görögöktől reánk maradt alakja a testfejlesztésnek. Céljait olyképen akarja elérni, hogy minél kevesebb segédeszközzel szolgáljon a test egyenletes erősítésének és edzésének. A tapasztalás azt mutatja, hogy nagyobb erő kifejtésre, sokkal több fáradtságra képes későbbi életfolyásában az, a ki bizonyos odaadással és előszeretettel kultiválta az ilyfajta testgyakorlást. Hiszen nem hiába követték a régi görögök és rómaiak azt az elvet, hogy ép lélek csak edzett testben él. Ők az ifjúság épségében és jó egészségében az állam erőforrását látták és az elvek eme rendszerében találjuk meg az antik világ életfelfogásának magyarázatát, a mely életfelfogásnak praktikus megoldása az atletika, egyszerűsége lekedvesebb maradványa az ő régi koroknak. A régi spártaiak az ő pentathlonjukat, mely erős és szórakoztató munka volt, úgy tekintették, mint a tiszta erkölcs fentartóját, a korai, avagy igen erős, sexualis izgalmak akadályát.

A modern népek az ő példájukon indulnak, mikor az ifjúság nevelésében oly előkelő részt juttattak az atletikának a test és lélek nevelésében, mikor ezt tartják legalkalmasabbnak a testi képességek egyenletes és arányos kifejtésére. Az orvosok és nevelők az angol iskola egyik legfőbb eredményének azt tekintik, hogy az angol ifjakon a titkos rossz szokások, általában a korai izgalmak és ezek idegromboló hatása nem észlelhető. Az a tudat, hogy erőnk van, s hogy izmainknak hasznát tudjuk venni, hogy bennök és magunkban bizhatunk: az egyéni jellemnek, a férfiaságnak, a bátorságnak egyik alapja.

Az angol szülők egész másképp fogják fel az iskolába járás célját. Míg az angol apa azt kívánja az iskolától, hogy fiát a reá költött sok pénzért gentlemanné nevelje a szónak nagy és nemes értelme szerint, a fiu pedig ezt tudva, saját akaratával is azon van, hogy testi fejlettsége is megfelelően e kívánságnak, — addig nálunk a szülők az iskolát valamely lehetőleg gyors és kényelmes pályafutás előszobájának tekintik s nem adnak annyit az egyéni sajátásokra, az önértetre, a neveltségre, a férfiaságra, mint a bizonyítványra. Ifjaink kevés kivétellel gyenge izomzatot örökölnek, melynek fejlesztésére a családi életben semmi sem történik. Sport-egyesületeinknek tehát — nem úgy, mint külföldön — sajátos hivatásuk is van: nekik kell teljesíteni azt, mit a család, az állam és iskola elmulasztottak, nekik kell „nevelni” ifjainkat testben és lélekben erőssé s ez szép és felemelő munka.

A kerékpározás a legifjabb sport, a legújabb idők találmánya, s noha nem egyesíti magában a test fejlesztése szempontjából mindazon előnyöket, melyeket az atletika, azért mégis egyik leghasznosabb neme a modern sportoknak. Hiszen éppen az a bámulatos felkarolás, melyben részesül, bizonyossága leginkább annak, hogy mily rendkívül hasznos. És a mellett, hogy kielégíti a higiénia követelményeit, annyi életrevaló, praktikus elemet tartalmaz a kerékpározás sportja, hogy nagy arányú kifejlődése és nagy elterjedtsége már csak az által is indokolva van.

Eltelkintve már most teljesen attól, hogy a kerékpárnak gyakorlati alkalmazhatósága és haszna az életnek naponta több és több helyen bizonyosodik be, egyedül és tisztán a testedzés szempontjából tekintve, úgy az atletika, mint a kerékpározás az ifjúságnak egyik leghasznosabb és legbecsesebb időtöltése, olyanok, a melyek az ifjúság testi erejében és épségében gyűjtik a tőkét, melynek kamatait a férfikorban oly örömmel élvezzük.

* A Kerékp.-Sport utolsó számából.

Mindenképen az ifjúság legnemesebb élvezetei közé tartoznak s épen ezért támogatni és istápolni kell e sportokat, hogy minél nagyobbá és hatalmasabbá fejlődhessenek.

Záborszky István.

Női atléták.

A tizenkilencedik század sok csodálatos jelensége között nevezetes hely jut a női atlétának. Manapság csodálatos tökéletességre vitték már az artisták a tornázást, az erőmutatványokat, nap-nap után újabbak a fogásaik, hogy győzzék a mindinkább növekedő versenyt s hogy minél nagyobb bámulatba ejtsék az ujdonságra mindig éhes közönséget. A mikor aztán a nő állott be erőművésznék, még fokozottabb lett az érdeklődés s egyre növekedett a várakozás is mutatványaival szemben. Mindez azonban nem riasztotta vissza a nőket, úgy, hogy manapság már igen nagy a száma a női atlétáknak, tornászoknak s Európában hamarosan éppen annyi női torna- és atléta-klub lesz, mint amennyi már régóta Amerikában van.

Eddig erősen belegyökeresedett az emberekbe az a hit, hogy a női nem — a *gyöngye* nem. A legújabb korban a létért való küzdelem, a nehéz fizikai munka a férfi vállára sulyosodott, úgy, hogy a nőből elpuhult báb lett, kirívó ellentétben az ó-germán kor asszonyaival, akiknek a legfárasztóbb házi- és földműves munkát kellett végezniök, mialatt a férfi a csaták tüzeit állta, vagy a vadász-szenvedélynek hódolt. Az ilyen élet folytán azután megacélosodott a női izom s nem mentek tönkre az idegei, mint a mi divathölgyeinknek.

A mai idegpusztító élet mellett természetesen nem minden bokorban találhatunk női atlétákat és a tizenkilencedik századnak nem éppen minden esztendejében tűnik fel valami kiválóan híres tornásznő vagy birkozőnő.

1828-ban egy cseh asszony, *Röbernack* Klára vonta magára a lipcseiek figyelmét, aki, amíg egyik kezével a város legsúlyosabb embereit emelgette, a másikkal mázsányi sulyokat birt el. 1832-ben, a müncheni „októberi ünnepségek” alkalmával nagyot bámultak a jó bajorok *Hoppe* Rizán, amint hatalmas izmaival egész kényelmesen felemelt egy lovat. *Hoppe* kisasszony különben értett már a reklám művészetéhez is. Valamelyik kartársnőjének a férje összekülönbözött a czirkusz bódéja előtt néhány markos mészároslegénynyel. A két legény nem nagyon takarékoskodott az ütlegekkel, s végre a kis artistának ugyancsak megropogtatták minden egyes bordáját. Óriási néptömeg bámulta az egyenlőtlen viaskodást, s amikor az artista éppen a legsajgóbb ütéseket kapta, odaérkezett *Hoppe* kisasszony a védelmére. A küzdelem sorsa nagyon hamar eldőlt. A kisasszony az egyik legényt megragadta, s úgy dobta a hahotázó tömeg közé, hogy vagy háromszor bukfcenczet vetett a levegőben. A másikkal pedig . . . hát a másikkal eleinte úgy játszadozott, mint macska az egérrel. De aztán, minél többet kapálódzott az hatalmas karjai között, annál jobban szoritotta, annál erősebben ölelte magához, hogy végül félholtan vették el tőle. A hatalmas legénynek a testén még hetek multán is láthatták a szivárvány valamennyi színét. Attól kezdve tódultak is az emberek a mutatványaira. *Hoppe* Riza vetélytársnője *Weidler* kisasszony nem nagyon illett a *gyenge* nemhez, ő vaslánczokat szagztatott szét a közönség tapsai között.

A tizenkilencedik század utolsó tizede különösen gazdag kiváló női atlétákban. Eltekintve attól, hogy egy egész csomó női atléta-duett és tercett mutatja be művészetét Európa különböző czirkuszaiban, és orfeumai-

ban, van kívülök valami nyolcz *szóló allétanő*, aki ugyancsak veszedelmes versenytársa a férfi kollégáknak.

Igy például az Antwerpenben született *Blanchetti* Avita, akinek nemcsak hatalmas testi erejét, de ideálisan szabályos arczvonásait is bámulja fél Európa, azután a kötél tánczosság királynője, *Brumbach* Katinka. Nem kevesebb a bámulója a német *Lafort* Klára és különösen *Milo* Gina erejének, *Astora* Annitához hasonló formás atlétanőt pedig nem sokat látott a világ. *Wermke* Zseni a fogával emelgetett óriási sulyokat.

Az említettek közül különösen kettőnek jut ki az érdeklődésből: *Milo* Ginának és *Astora* Annitának. Az előbbi tüzesvérű olasz nő, aki kényelmesen végigheverész a czirkusz porondján, deszka-takolmányt rakat magára, amelyen azután *nyolcz-tíz* ember kényelmesen elvacsorázik.

Astora Annita, a tetovált indián szépség sem marad olasz társnője mögött. Fialat leány még, 1875-ben született s eleinte kengyelfutó volt s nem is győzte őt le ezen a téren senki ember fia. De megunt a kengyelfutást s az atlétaságra adta magát, úgy látszik, nem minden eredmény nélkül, mert tíz-tizennégy métermázsányi terhet raknak a vállaira s ő azonkívül még három-négy métermázsát emel fel a fogával.

«B. N.»

A kolozsvári „Ferencz-József”

magy. kir. tudomány-egyetemen 1899/1900. tanév I. félévben teljesített testgyakorlati oktatás eredményei:

Az egyetemi torna- és vívóteremben heti 9 órán at felváltva a *kezdők* (2 csapatban 23 egyén); *haladó* heti 9 órában (1 csapatban 8 egyén); *képzett vagy versenyzők* heti 15 órában (1 csapatban 8 egyén) csoportjai működtek. — *Magánjellegű lanórákban* heti 12 órában (2 csapatban 26 egyén); *a tanár urak* heti 6 órájában (1 csapat 15 egyén) nyert kiképzést. *Összesen heti 60 órában 94 egyén.* — A kard-, tör- és ökölvívásban, a katonai rendgyakorlatokban, szabad- és füzérgyakorlatokban, szertornázásban és a birkózás különböző nemeiben iskolaszerű oktatás adatott és pedig a *kardvívásban* heti 27 órában a Keresztessy magyar, az olasz magas iskolában a Radaelli-, Girolamo- és Maziello; *a vívóvívásban* heti 18 órában felváltva francia és olasz (Lyoni- és Páduai-iskola); az *ökölvívás* pedig angol- és hollandi-rendszerben (Oxfordi- és Leawardeni-iskola) heti 3 órán át gyakorlatot. — *A vívóteremben* összesen beleszámítva az egyetemi tanár urak heti 5 óráját is *30 óra tartatott.* *A tornateremben* A) csoportban 3 csapat; B) csop. 2 csapat; C) csop. 1 csapat, *összesen 54 egyén heti 9 órában* rendszeresen tornázott (Spies-Eisele-Jahņ rendszerben). Az előtornászok, csapatvezetők, a tornatanítói és vívómesteri pályára készülők oktatására a torna- és vívóstanítás elméletéből és tornatörténetből, rendszertanból és vezénylés-tanból heti 2 óra tanítás volt, *összesen 30 óra tartatott.* Az ünnep- és vasárnapok, valamint az egyetemi szünnapokon gyalog- és kerékpár-kirándulások, football- és nagyméta-füleslabda-játékok tartattak. — *Összesen 11 football mérkőzés folyt le.* Deczember és január hónapokban pedig a korcsolyázás figyelemmel részesült.

Szeptember havában	60 ó. résztv. átl.	17 egy. hallg.,	3 egy. kívülálló.
Október	120 " " " "	21 " " " "	5 " " "
November	120 " " " "	23 " " " "	7 " " "
Deczember	90 " " " "	16 " " " "	4 " " "

Az I. félévb. összesen 390 ó. résztv. átl. 182 egy. hallg. 47 egy. kívülálló.

Legtöbb tornász volt november hó 23-án (38-an), legkevesebb pedig deczember hó 16-án (7-en). Legtöbb vívó volt november hó 21-én (41-en), legkevesebb nov.

hó 27-én (11-en). A kolozsvári *Ferencz József* m. k. tud. egyetem testgyakorlati óráin részt vett *egyetemi hallgatók* 6·5 erőpont, az *egyetemen kívülállók* 11·3 erőpont *átlagos erőemelkedés* volt. — Szeptember és október hónapokban összesen 15 kirándulást rendeztünk, 7 kerékpáron, 8 gyalog. — A társas gyalog-kirándulások és a turistika (hegymászás) és a mezei futó versenyek e félévben hanyatlásnak indultak. Az előre megállapított terv szerinti *gyalogkirándulásban* résztvett átlag, egy-egy kirándulásban. Megtettek összesen 496 km. utat, átlag 62 kilométert egy-egy kiránduló. — Az egyetemi hallgatók a kerékpározás terén is buzgólkodtak. — Kedvező időjárás alkalmával 70—120 km. kerékpáros kirándulásokra hetenkint többször is kivonultak. — Az előre tervezett *kerékpár-kirándulás*on 2165 kméter utat tettek meg, átlag

óránként 21·5 km. sebességgel. A kezdő kerékpárosok rendszeres oktatásban részesültek, 29 egyetemi hallgató sajátította el a kerékpározást. — Kiemeljük, hogy a *tornaórák vezetésében*: Lassel Gyula és Gabányi Imre; a *vívóórák vezetésében*: Br. Chappon Károly és Páska Zoltán; a *football csapatok vezetésében*: Nagel Ferencz Gyula; a *kerékpáros kirándulások vezetésében*: Vass Béla Zoltán; a *gyalog-kirándulások vezetésében*: ifj. Morava Károly segédkeztek s kitüntették magukat. — A tornaórákat 39, a vívóórákat 22, a football játékokat 41, a kerékpár kirándulásokat 17, a gyalog kirándulásokat 11 *vendég, összesen 130 látogatta.*

Kolozsvár, 1900. január hó 31-én.

Nagybudafalvi Vermes Lajos,
egyetemi tornatanár és vívómester.

A kolozsvári „Ferencz József“ magyar királyi tudomány-egyetem testgyakorlati óra-rendje az 1899/1900. tanév II. félévében.

A tornateremben.

Óra	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
11—12	M a g á n j e l l e g ű ó r á k						Kerékpár és gyalog-kirándulások, kerékkorcsolyázás
12—1	Haladó k ö k ö l v í v á s a			Képzett csapatok tornázása			
5—6	M a g á n j e l l e g ű t a n ó r á k						Kerékkorcsolyázás
6—7	Képzett csapatok tornázása	Kezdők vívása	Képzett csapatok tornázása	Kezdők vívása	Képzett csapatok tornázása	Kezdők vívása	
7—8		Kezdők tornázása		Kezdők tornázása		Kezdők tornázása	

11—12	H a l a d ó é s k é p z e t t v í v ó k t a n ó r á j a						Football, lawn-tennis, kerékpár és gyalog-kirándulások
12—1	U g y a n a z o k						
5—6	M a g á n j e l l e g ű t a n ó r á k						
6—7	Tanár urak gyakorlatai	Törvívás	Tanár urak gyakorlatai	Törvívás	Tanár urak gyakorlatai	Törvívás	
7—8		Kardvívás		Kardvívás		Kardvívás	

Minden vasárnap és ünnepnap kerékpár- és gyalog-kirándulások, később meghatározandó időben és helyen tartatnak. Minden nap reggel 7 órától 1/29-ig kerékpáriskola vezetetik. Az összes sportnemekben a magánjellegű tanórák havidíja az egyetemi hallgatók részére öt forint, az egyetemen kívül állók részére tíz forint. —

Középiskolai tanulók havonként 2 forint 50 krt fizetnek, mindannyian előre, az egyetemi quaestori hivatalban. — A teljes sportfelszerelések a tandíjban bennfoglaltatnak.

N. Vermes Lajos,
e. vívómester.

Magyarország műkorcsolyázó bajnoksága*

Öten neveztek az első magyar bajnoki műversenyre és *match* lett belőle. *Dezső Arthur*, ki harmadiknak indult, az első kötelező gyakorlat után kiállt.

Meszléry Tivadar, a két év előtti utolsó műverseny kiváló győztese, a fővárostól távol élvén, a hol a kedvezőtlen jégviszonyok miatt keveset gyakorolhatván, nem érezte magát elég erősnek arra, hogy jobban trainirozott ellenfeleivel felvegye a küzdelmet. *Horváth Lajos* főv. oklev. vívómesternek a sportbizottság nem engedte meg a startot, hivatkozással azon már egyszer hozott és azóta még érvényben levő elvi határozatra, hogy a ki bármely más sportágban nem amateur, korcsolyaversenyben sem indulhat mint amateur. Lehet ugyan e határozat helyes vagy helytelen volta felett vitatkozni és magunk is azon

nézetten vagyunk, hogy nem célja az amateur-definíciónak társadalmi válaszfalakat vonni és a mesterségesen alakított kasztok érintkezését akadályozni, hanem célja annak gátat szabni, hogy a versenyeket azok dominálják, a kik hivatásszerű foglalkozásuk által a sportban előnyvel bírnak. Nem látjuk pedig be, hogy egy vívómestertől, és legyen bár a legjobb, miért várhassunk nagyobb ügyességet a jégen, mint attól, a kinek kard talán soha sem volt a kezében. De ne bolygassuk tovább az amateur-kérdést; nyugodjunk meg mi is az illetékes határozatban, mely változatlanul fentartotta és követte az egyetben régebben kimondott elvi álláspontját, midőn a nevezést el nem fogadta.

Ritka egyértelműséggel helyezte a versenybizottság *Wein Árpádot* elsőnek *Márkus Jenő* előtt, biztonyságául annak, hogy rendelkezünk egy oly versenybírói kar felett, melynek pártatlanságában és szakértelmében föltétlenül

* A Sport-Világ Tudósítása.

Az előirányzott s a tényleges bevételek között következők eltérések vannak:

A minta-gymnasium tanulói tornatanításáért 190 frt, a Tököly-intézet tanulói tornatanításáért 180 frt, beiratási díjakból 126 frt, a tagsági díjakból 451 frt, alapítványi kamatokból 13 frt, befizetett alapítványokból 100 frt, vivő-órák után 60 frt, ruhaszekrények utáni díjakból 102 frt 40 kr., vegyesekből 236 frt 62 krral kevesebb, az alapítványi kamatokból 32 frt 90 kr., a házbéternél 16 frt 25 krral több folyt be az előirányzottnál.

Ha figyelembe vesszük, hogy a mintagymnasium tornatanításáért járó 190 frtnyi összeg a nm. m. kir. vall. és közokt. ministeriumnak 76156/899 számú rendeletével már kiutaltatott s f. é. január hó végével már fel is vehető s a Tököly-féle intézet növendékeinek tanításáért járó összeg is rövid idő múlva megtérül s így e két összeget kitevő 370 frtnak levonásával 1038 frt 87 krral kevesebb folyt be ez évben az előirányzott összegnél.

Az előirányzott s a tényleges bevételek közti lényeges különbséget a beiratási, tagsági, vivő-órák s ruhaszekrények utáni díjaknál mutatkozik a legfeltűnőbbben, a mi onnan származik, hogy ez évben az egyesület tagjainak száma, amint alább kimutatjuk *126-tal* csökkent.

Ezen körülmény okát abban látjuk, hogy az egyetemi hallgatók, a kik eddig tömegesen léptek egyesületünk kötelékébe, időközben külön egyesületet alakítottak, továbbá az ujonnan alakult *football-egyesület* is voltak el tőlünk tagokat.

A tagok számában való csökkenést nem sikerült pótolnunk, noha a választmány minden lehető elkövetett a tagok számának szaporítására. A tornakedv élénkítésére rendszeresítettük a házi versenyeket, gondoskodtunk, hogy az egyletre a nagy közönség figyelmét hirlapok s disztornák útján minél szélesebb körben felhívjuk.

A fel nem említett többi bevételi tételek összességük is megegyeznek az előirányzott tételekkel.

Új bevételi tétel gyanánt szerepel a tornatanítói nyugdíjalapból kölcsönkép felvett 4000 frt, melyből az egyesület házmesteri lakásának s az öltöző s mosdóhelyiség átalakítási költségei fedeztettek.

A kiadásoknál az előirányzott tételek s a tényleges kiadások között következő eltérések vannak:

Az adó- s házbérkrajczároknál 35 frt 50 kr., az épület jó karban tartásánál 67 frt 83 kr., egyesületi mulatságoknál 27 frt 80 kr., szakközlönyénél 8 frt 22 krral adtunk ki többet, mint a mennyi elő volt irányozva, a szakmelyezet fizetésénél 17 frt 90 kr., az előtornászok fizetésénél 18 frt 90 kr., a szolgálak díjazásánál 297 frt 50 kr., a légszesznél 101 frt 29 kr., a tüzelő anyagnál 219 frt 40 kr., a vízvezetéknel 49 kr. új tornaszereknél 467 frt 62 kr., nyomtatványoknál 30 frt 50 kr., pénzbeszedő-szolga százalékánál 59 frt 05 kr., csarnok tisztításnál 141 frt 91 kr., a tornaszövetségénél 55 frt, előre nem látott vegyes kiadásoknál 153 frt 40 krral adtunk ki kevesebbet, mint a mennyi elő volt irányozva, úgy hogy az összes tornászati kiadásoknál 1325 frt 51 krral kevesebbet költöttünk, mint a mennyi elő volt irányozva.

S ha most már egybe vetjük, hogy a bevételnél 1038 frt 87 krral kevesebb folyt be, azonban 1325 frt 51 krral kevesebbet adtunk ki, ennél fogva 286 frt 64 kr. megtakarítás mutatkozik.

Az adósság törlesztési s kamatfizetési tételek tökéletesen egybehanganak az e czímen előirányzott összegekkel.

A lefolyt év alatt a következő rendkívüli kiadások merültek fel:

A művezető fizetése 1899. évi január hó 1-étől kezdődő hatálylyal évi 200 frttal felemeltetett, úgy hogy jelenleg a művezetőnek évi fizetése 1800 frtot tesz ki. Ezen fizetésfelemelést méltányosnak találtuk s pedig azért, mert elődjének néhai Bokelberg Ernőnek is ennyi volt a fizetése s a választmány a művezetőnek szerződötése alkalmával csak azért állapította meg fizetését 1600 frtnyi összegben, hogy néhai Keresztessy Sándornak is a fizetését hasonlólag 1600 frnyi összegben felemelhesse.

Szafka Manó tanítónknak fizetését 1899. évi október hó 1-től kezdődő hatálylyal 50 frttal szintén felemeltük, s nevezettnek évi fizetését 200 frtban állapítottuk meg.

Még január hó 12-én tartott választmányi ülésen Kun Gyula indítványára elhatároztuk, hogy a házmesteri lakás az előcsarnok egy részével kiegészítettessék, mivel az közegészségi szempontból szükséges s ezen kérdés tanulmányozásával egy bizottság bízott meg azzal, hogy ezen bizottság a mosdó-szoba átalakítását is tegye tanulmány tárgyává.

Május hó 25-én tárgyaltuk a bizottság jelentését s elhatároztuk, hogy a bemutatott s Tapavicza Momcsilló által készített tervek alapján 4500 frt költség erejéig fogjuk a szükséges változtatásokat s átalakításokat eszközöltetni s ezen költség fedezetéül a tornatanítói nyugdíjalapot jelöltük ki s megbiztuk teljhatalommal Dr. Vetsey István elnöklete alatt Tapavicza Momcsilló, Strausz Ödön, Szuk Géza, Radisits Györgyből álló bizottságot, hogy az átalakításokat saját hatáskörükben foganatosítsák.

Az átalakítások megtörténtek s az összes építkezések összesen 4825 frt 13 krba kerültek, melynek fedezetére 4000 frtnyi összeg a tornatanítói nyugdíjalapból kölcsönkép vétetett fel. A 825 frtnyi összeg pedig az egyesületi pénztárból fedeztetett.

Igaz ugyan, hogy a tornatanítói nyugdíjalapból vett kölcsönre ráfizetés czimén felvett 800 frtot vissza nem fizettük, de ha figyelembe vesszük ezen az imént részletesen elősorolt rendkívüli kiadásokat s az eszközölt megtakarításokat egyesületünk pénztári állapota a lefolyt évben elég kedvező volt.

Megemlítjük még azt is, hogy Bokelbergné, Keresztessy s gyermekei közös évi járadéka czimén évi 730 frtot fizetünk a mi ismét a tornatanító nyugdíjalap terhére esnek.

Pénztári maradványul 882 frt 60 kr. irányoztatott elő, a tényleges pénztári maradvány 838 frt 91 kr. s ez a fent részlezett rendkívüli kiadásokkal szemben kedvezőnek tekinthető.

A két szolgálai állást egyesítettük, a miből az egyesületre nézve megtakarítás származott.

Az öltöződe-alap javára kezelt 115 frtnyi összeg 1900. évi költségelőirányzatunkban mint külön bevétel fog szerepelni.

A nemzeti tornaegylet általános vagyoni helyzete a következő:

Az egyesület activ vagyona kitesz	144,385 frt 76 kr.
ezzel szemben a terhek összege	54,030 „ — „
s így az egyesület tiszta vagyona	90,355 frt 76 kr.

Az 1898. évi vagyón-mérleg szerint az egyesület tiszta vagyona kitett 89,764 frt 65 krt, ezzel szemben a vagyón-mérleg 591 frt 11 krnyi vagyón többletet mutat.

Ezután a tagok létszámában mutatkozó csökkenésre hívjuk a t. közgyűlés becses figyelmét.

Van jelenleg az egyesületnek:

alapító tagja	130
pártoló tagja	16
rendes tagja	343
összesen	489

1898. év végén volt:

alapító tag	129
pártoló tag	17
rendes tag	469
összesen	615

A tiszteletbeli tagok száma 10.

Az egyleti tagok száma tehát 126-al csökkent.

A tornászásra vonatkozó jelentésünket a következőkben adjuk elő:

Az L. tanfolyam hallgatói vizsgáztak május hó 7, 8, 9 és 10-én.

Vizsgálatra jelentkezett

nő-jelölt	16
férfi-jelölt	24
összesen	40

Ezek közül képesítést kapott

nő	15
férfi	20
összesen	35

Elnökök voltak május 7. Dr. Vetsey István.

" 8. Bakos János.

" 9. Bernáth Béla.

" 10. Bakos János.

Pót- és magánvizsgálatok voltak szept. 16-án.

Vizsgálatra jelentkezett

nő	1
férfi	4
összesen	5

Képesítést kapott

nő	1
férfi	4
összesen	5

Elnök volt Ráth Arnold.

Valamennyi vizsgálatnál miniszteri biztosul Dr. Radnai Jenő volt kiküldve.

Az Ll. tanfolyamra jelentkezett

férfi	25
nő	22
összesen	47

A tanfolyam október 1-én kezdődött.

Előadók:

- Maurer János.
- Dr. Perényi István.
- Szedlacsek Lajos.

Az egylet tagjai, a tanfolyam-hallgatók, s az egyesület fi- és leány-növendékei hetenként 45 órán tornáztak.

Ezenkívül volt hetenként 8 órán vivás. A vivást ez évben is Santelli Horác látta el.

A torna-órákból esik:

a tagok a terézvárosi fiókot beleszámítva	9 órában 1 előtornász óra
a minta és ev. gymnasium 13 tanfolyam hallgató nők	7
" " férfiak	9
éltesebb urak	3
egyleti fi- és leánynövendékek	4
összesen	45 óra.

Ezekon kívül tornáztott

a szentkirályi-utczai elemi-iskola, hetenként 4 órában	
a cseh torna-egylet	2 "
összesen	6 óra.

Az ág. ev. gymnasium növendékei hetenként 9 órában tornáztak.

A növendékek száma	490
mentes volt	70

A két első és a két második osztály saját intézetükben nyerik oktatásukat.

Az összes növendékeket a művezető tanítja.

A m. kir. gyakorló gymnasium.

Tornászott hetenként 4 órában 121 növendéssel, fel volt mentve 16.

A tanítást Horváth Sándor látja el.

Az egyleti növendékek hetenként 4 órában tornáztak a fiuk és leányok külön-külön 2 órában.

Az órákat Szedlacsek Lajos vezette.

Egy órában átlag 25 növendék volt.

Az egyleti tagok működéséről a következő kimutatást közöljük.

Havonként tornászott:

január	hóban	25 órában	1454 tornász,	egy órában	58
február	"	23	"	"	54
márczius	"	22	"	"	54
április	"	12	"	"	73
május	"	12	"	"	64
június	"	11	"	"	44
július	"	13	"	"	28
augusztus	"	13	"	"	22
szeptemb.	"	13	"	"	36
október	"	25	"	"	52
novemb.	"	24	"	"	60
deczemb.	"	20	"	"	54

összesen torn. 213 órában 11001 tornászott egy órában 52

A terézvárosi fiókban Szaffka Manó vezetése alatt 8 hónapon át tornászott 96 órában 1828 tornász egy órában átlag 19 tornász. (Vége köv.)

Különfélék.

Az athléta-bál február 1-én fényes sikerrel folyt le a Vigadó összes termeiben. Ezuttal a klub 25-ödször rendezte bálját és a jubileumi bál egyike volt a legsikerültebbeknek, melyet a Vigadó termei láttak. A rendezőség elegáns tánczrenddel kedveskedett a hölgyeknek és éjfélkor a Magyar Sportlap diszkiadásával lepte meg a jelenvoltagekat.

Jövedelmező ökölvívás. Óriási jövedelmük van a híres athlétáknak Amerikában. James Jeffries és Thomas Sharkey ökölvívók nemrég Coney Island tengeri fürdőben mérköztek nyilvánosan. A klub, mely ezt a látványosságot rendezte, belépti-dijakból 66.848 dollárt vett be, melyből a győztes 33.423 dollárt, a másik ökölvívó pedig 11.141 dollárt kapott. Ugyancsak az ökölvívók a Hoster és Bia-féle orfeumtól 3000 dollárt kaptak, mert egy héten át minden este a közönség előtt egy pillanatra mutatkozni kegyeskedtek. A két ökölvívó legnagyobb jövedelme azonban egy fényképész-czeggel kötött szerződésükből ered, melynek kizárólagos jogot biztosítottak arra, hogy ökölvíadalukról kinematografikus fölvételeket csináljon. A kinematografikus képek mutogatásából származó jövedelmeit legalább 500.000 dollárra becsülik, melyből a két ökölvívó mindegyike 150.000 dollárt kap.

Az Eperjesi Torna- és Vivó-Egyesület febr. 11-én rendezte szokásos díszturnáját az eddiginél változatosabb programmal. A díszturna szép sikerrel kecsegtetett, miután az egyletnek eddig még nem volt annyi jó erője, mint jelenleg. Fölvették a programmba az olasz iskola-vivást is, a miben elég szép haladás mutatkozott az esztendőben. A díszturna műsora volt:

1. Felvonulás.
2. Fa-botgyakorlatok.
3. Általános szertornázás.



4. Verseny: ló szélében és függeszkedés 7 m-es kötél.

5. Mintacsapat magas nyujtón.

6. Iskola-vívás (olasz).

7. Csatangolás magas nyujtón.

A disztorna tartama alatt zenekar játszott; utána társas összejövetel volt.

Európa gyorskorcsolyázó bajnoksága 3. és 4-én folyt le a Csorbai tó jegén. A magyar versenyzők közül 8-an utaztak fel, az európai bajnokságban azonban csak Péczeli indult, a többiek a többi versenyszámokban mérték össze erejüket a gyengébb klasszisú külföldiekkel. Külföldiek közül indultak Oestlund (Trondjem), Grève (Amsterdam), Vathen (Helsingfors), Vollemveider (Szt.-Pétervár), Weisz (Bécs) és Pichler (Bécs).

A versenyek következő eredményrel végződtek:

Európa gyorskorcsolyázó bajnokságában mind a négy távon Oestlund (Christiania), a kétszeres világbajnok, győzött, második lett Wathen (Helsingfors), harmadik Grève (Amsterdam).

A többi nemzetközi szám magyar versenyzők zsákmanya lett, a kik fölényrel verték le német ellenfeleiket. Az 500 m.-es versenyben Lillits Milutin győzött, második lett Mannó Miltiades, harmadik Bihary József. Az 5000 m.-es versenyben Mannó M. győzött, második volt Schick Jakab, harmadik Bihary József. Az 1500 m.-es junior-versenyt Mannó M. nyerte meg.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján!

Esemény a magyar irodalomban a

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az egyetemes történelem klasszikus könyve, a legzadagaob történelmi képtár.

12 kötetben szerkeszti a legkiválóbb magyar **Marczali Henrik.**
írók közreműködésével:

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET azért eseményé a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetéet és összetartást tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET fejleszti a műzlést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatra gyönyörködött is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Eddigélé három kötet jelent meg. Négy havonkint jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospectus, melyet mindenki ingyen kap. — A teljes mű ára 96 frt.

1 frt 50 kr. csekély havi részletfizetésre lapunk kiadóhivatala útján e rendelőlap segítségével megrendelhető, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva hozzánk beküldendő.

A **Hercules testgyak. közlöny** kiadóhivatala útján ezennel megrendelem a **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól** a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 96 frtért, tudomásul vévén, hogy eddigélé három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonkint jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárához Budapesten a szállítástól kezdve 1 frt 50 krt havonkint mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részeket költségre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetésem arányában szállítandók.

Kelt Név:

..... Állás:

Megrendelhető 1 forintos havi részletfizetésre lapunk kiadóhivatalában!!

**1848 EZERNYOLCZSZÁZ-
NEGYVENNYOLCZ.**

A magyar szabadságharcz 1848—1849-ben.

Egykoru képek, kitünő kőzírások, nevezetes okmányok, kiáltványok, falragaszok, egyéb jellemző nyomtatások és az összes érdekes ereklyék teljes gyűjteménye, az egész szabadság történetét előadó hű, új és részletes szöveg kíséretében.

Szerkesztették:

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

Ezerkét száz kép

eleveniti 131 48 és 49 hű történetét, a mely eddig ismeretlen, féltve rejtgetett, becses és rendkívül jellemző kepekből, nagyszerű csataképekből, a szereplők teljes arc képsorozatából, a fen maradt ereklyékből domborodik ki és vésődik mindörökké az olvasó emlékezetébe.

A szabadságharcz legszebb és legolcsóbb emlékműve.

Megrendelhető az alábbi rendelőlappal, mely kivágandó, olvashatóan aláírandó és levelezőlapra ragasztva a **Herkules Testgyakorló Közlöny** kiadóhivatalához beküldendő.

A **Herkules Testgyak. Közlöny** kiadóhivatala útján megrendelem **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságnál** Budapesten, VIII., Üllői-út 18. az

Ezernyolczzszáznegyvennyolcz

című diszművet:

A nem kívánt törlendő. { a) Aranyomásu bekötési táblával 12 frtért b) Ugyanaz amerikai simított velinpapíron 15 frtért

és kötelezem magam, hogy a mű vételárát a szállítástól kezdve a Révai Testvérek Irodalmi Intézet r.-t. pénztáránál Budapesten fizetendő 1 frtos havi részletekben törlesztem. Az esetleg elmaradó részleteket a társaság költségére postai megbízás útján szedheti be, melyek be nem váltása esetén a teljes vételár esedékessé válik.

Kelet

Név és állás

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascenus“

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyüt a kopástól.

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

Bármely kardra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantagyár részvénytársaság
BUDAPEST.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 1 frt
Félévre ... 2 frt
Égész évre ... 4 frt
Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

VIII., József-utca
78. sz. II. e. 10. a.

Kiadóhivatal:

József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekujv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vívó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyeyi Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi torna és vívó-egyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A felnőttek testgyakorlata.

Tisztelt Szerkesztő Urak! Becses lapjuk ez idei második számában Jász Géza ur, az országos tornaszövetség titkára ugyancsak nekünk támad szegény tornatanároknak. Vártam, hogy vagy a szerkesztő urak, vagy valamelyik hivatottabb tollforgató kollegám kél majd védelmünkre, de nem történvén, szerkesztő urak engedelmével pár szót kötelességemnek tartok ez ügyben hangoztatni.

Az már megszokott dolog előttem, hogy a tanulók hátramaradottságáért csak a tanárt teszik felelőssé, de az egészen új vádképen hangzik, hogy a felnőttek gyengeségében is a tornatanár a hibás. Most, hogy a szövetségi titkár ur azt tapasztalta, hogy vidéken pang az egyleti élet, nekünk támad, hogy legtöbbszörre nem felelünk meg feladatunknak, kötelességünknek nem is tudunk, nem is akarunk eleget tenni, és ezért aztán a tanulók elhagyván a középiskolát, nem folytatják tovább a tornázást.

E vádakból csak azt ismerem el igaznak, hogy a tornázást a tanulósg úgy a szabadgyakorlatokat, mint a szertornázást nem kedveli úgy meg, hogy felnőtt korában is folytatná. Ugy de itt nem a tornatanár a hibás, hanem a tanterv. Hisz a testi nevelés reformja is ez eszméből indult ki és nem a tornatanárok lelkiismeretlenségéből.

A szövetségi titkár ur azt kíváná a tornatanároktól, hogy a vidéken egyleteket alapítsanak, vezessenek. Erre a kérdésre e lapok mult számában »Vidéki« kollegám elég jól megfelelt, de én még hozzá tehetem, hogy akkor sem tartom

helyesnek a tornatanárok egyleteskedését, ha munkájukat jól megfizetik. Fizessék meg jól az iskolai munkát. Egy nagy középiskola tornatanítása a játék vezetésével oly munka, mely egész embert kíván; egész embert egész fizetéssel és egész lelkesedéssel.

Ha a társadalom csak úgy mozdul meg a maga ügyében, ha a tornatanár dolgozik és az állam fizet, akkor az ily ügy zöldágra sohasem vergődik.

Nézzem körül a titkár úr legnagyobb (mégis nagyon kicsi) vidéki városainkban, és látni fogja, hogy mélyebben fekvő okai vannak a vidéki egyleti élet pangásának. Az ázsiai kaszt szellem nem engedi tömörülni még az ifjúságot sem. Az ur-, polgári- és paraszt kaszinók tagjait a tornatanár nem fogja soha sem egybehozni.

A főispáni titkár úr a fűszerkereskedővel, meg a könyvelő urral nem akar egy csapatban tornázni, a középiskolai tanár kollegának szólítja néhol a tornatanárt és az elemi iskolai tanítót, de vele nem egyleteskedik. Ilyen bajokon pedig nem változtathat a szegény és tekintélyében mindenütt ócsárolt tornatanár.

Az országos tornaszövetség nagynevű vezetősége sokkal többet foglalkozik az iskolai testgyakorlatok ügyével, mintsem hogy magára az egyleti életre fordítaná tekintetét, melyet közvetlenül is lehetne fejleszteni. Mert gondolják csak meg, hogy a jövő évben egyetlen tornatanár sem érhet majd rá az egyleteskedésre, mert egészen estig el fogja őket foglalni a játékok vezetése, ha a miniszterium kiadja a játékdélutánra vonatkozó

várt rendeletét. Honnan vesznek majd ekkor művezetőket? Aztán meg csak nem várhatja a szövetség az államtól, hogy mikor a tanulók testi nevelésére sem áldozhat annyit, mennyit akarna és kellene, hogy akkor egyleteket segítsen és a társadalomról vegye át a terhet, mikor a magát sem bírja.

A torna- és athléta szövetségek társadalmi faktorok; keressék szép hivatásukban az eszközöket az iskolán és az államon kívül. A tornatanár e munkásságban az egyletnek támogatója lehet, de nem támasza.

N. N.

A Budapesti Torna-Club választmányának jelentése az 1899-ik évről.

Tisztelt közgyűlés!

Azon általános pangás, sőt hanyatlás közepette, mely utóbbi időben a sport terén és sport-egyleteink beléletében országszerte észlelhető, egyletünk egészséges fejlődése, minden túlhatás vagy belső rázkódástól ment, czéltudatos működése folytán örvendetes kivételt képez.

Clubunk 14 évi fennállása óta újabb és újabb sportágak felkarolása által egy sokoldalú sport-egyesületté átalakulva, működésének minden egyes ágában elért szép sikereit, melyek által az ország vezérlő sport-egyletei sorába küzdötte fel magát, egyrészt régibb oszlopos tagjai áldozatkész tevékenységének, másrészt azon bizalom és szeretetteljes ragaszkodásnak köszönheti, melylyel ifjabb gárdája az egylet és annak vezetői iránt mindenkor viseltetett.

Az elmúlt év eseményeire visszapillantva ismét egy mozgalmas és eredménydús sport működésről van alkalmunk beszámolni. Az év folyamán rendeztünk 1 díszturnán kívül 1 nagyszabású kerékpáros pályaversenyt és 1 nyílt országúti kerékpáros versenyt, melyekben Magyarország 1000 méteres és 100 kilométeres kerékpáros-bajnokságai kerültek döntésre.

Rendeztünk továbbá 1 vegyes (kerékpár és athletikai) versenyt és 1 őszi bajnoki versenyt, mely utóbbin Magyarország magasugrás-, diszkoszdobás- és 200 métsíkfutás-bajnokságai voltak kiírva.

Idegen egyletekkel szemben kiálltunk 15 football mérkőzésben. Testületileg részt vettünk 2 nagyobb szabású kirándulásban és pedig Pozsonyban és Szombathelyen.

Az általunk, vagy idegen egyletek által rendezett nyílt versenyekben, melyek részletes eredményeit más helyt közöljük, tagjaink következő díjazásban részesültek:

	I.	II.	III.	IV. vagy csekélyebb
Kerékpározás . . .	24	23	13	7
Torna és Athletika .	21	17	15	7
Összesen . . .	45	40	28	14

127 díj

közöttük Csehország bajnoksága távolugrásban és Magyarország bajnoksága magasugrásban, melyeket Franyó Gyula, s a Magy. Kerékp. Szövetség bajnoksága 10.000 mtrre, melyet Mannó Miltiades nyert.

Ezen kívül volt még 3 zártjellegű országúti kerékpár térelőny-versenyünk.

Egyletünk ez évben football-játékban egy ezüst-serleget és egy díszkancsót, hajtőlabda-játékban egy ezüsttálat, továbbá a Nemzeti Kerékpár-Egylet staféta-versenyében egy ezüst-serleget (3-ad izben s végleg) megnyert.

A club nyilvános működésének eme rövid általános méltatása után áttérünk egyleti beléletünk főbb mozzanatainak részletes felsorolására.

Mindenekelőtt megemlítjük, hogy az 1899. márczius hó 24-én tartott közgyűlésünk a már egy év óta üreseedésben lévő elnöki állás betöltését alkalmas jelölt hiányában a legközelebbi közgyűlésre halasztotta.

Az április hó 4-én tartott alakuló választmányi ülés megválasztotta egy évre a tisztikart és pedig:

titkárrá	Kankovszky Vilmos,
jegyzővé	Gillemot Ferencz,
pénztárossá	Gabona Károly,
ellenőrré	Otte Ferencz,
szertárossá	Kindling János

választmányi tagokat.

Gillemot Ferencz és Kindling János leköszönése folytán a jegyzői és szertárosi állás évközben megüresedvén, előbbi Kankovszky Vilmos, utóbbi Gabona Károly vállalta el ideiglenesen.

A club ügyeinek elintézésére tartottunk 14 választmányi ülést.

A tagok létszáma az év végével:

3 tiszteletbeli,
12 alapító,
43 pártoló,
113 működő,

összesen 171 tag volt.

Anyagi helyzetünk, mely az előző években igen kedvezőtlen volt, ez évben örvendetes javulásnak indult és teljesen consolidálódott.

A club bevételei	2462 frt 01 krt,
a kiadások	2212 „ 26 „ tettek
ki, úgy, hogy egyenlegül	249 frt 75 kr. maradt.

A pénztárkezelésünkről és vagyoni állapotunkról szóló részletes kimutatásokat jelentésünk kapcsán közöljük. A két év előtt létesített versenyalap a rendezett versenyek jövedelméből ismét szép összeggel gyarapodott, a mennyiben

a múlt évi egyenleg	469 frt 70 krt,
az 1899. évi tiszta bevétel	310 „ 75 „
összesen	780 frt — krt

tesz ki, mely összeg a takarékpénztárban van kamatozólag elhelyezve.

A forgalomban lévő 29 részjegyből, sorsolás utján a club által 5 darab beváltatott, tehát még 24 darab marad forgalomban, melyeknek részbeni törlesztését jövő évi előirányzatunkban figyelembe vettük.

Clubunk érdekében évek során át fáradhatlanul buzgólkodó művezetőnk, *Isher Károly* úr, nagymérvű hivatalos elfoglaltsága miatt ezen állásáról lemondván, a választmány ezen elhatározását, felejtetlen érdemei elismerése mellett, a legnagyobb sajnálattal vette tudomásul.

A megüresedett művezetői állásra a választmány Ambrus István urat, clubunk régi buzgó tagját, ki

helyettes művezetői állásában eddig is sikeresen működött, választotta meg.

* * *

Sportbeli tevékenységünk részleteire áttérve, a clubunkban cultivált sportágak szerinti beosztást követjük.

Az általunk mindenkor a testgyakorlás alapjául tekintett tornázásra, valamint az evvel kapcsolatosan üzött atletikára ez évben is kiváló gondot fordítottunk.

A tornaórák az előbbi évek gyakorlata szerint ez évben is háromszor hetenként, minden kedd, csntörtök és szombaton tartattak meg. Látogatottságukat illetőleg megjegyezzük, hogy 99 órában összesen 2040 tag, vagyis átlag óránként 26,6 tag vett részt azokban.

A „Magyar Tornaegyletek Országos Szövetségé”-nek pártfogása alatt a „Pozsonyi Torna-Egylet” által május 21—22-én rendezett kerületi versenyben egyesületünknek, mely testületileg vett részt, jelentékeny szerep jutott s tagjaink ott kiváló eredményeket értek el. — Szintoly sikeresen szerepeltünk a „Vasvármegyei Sport-egylet” által Szombathelyen, június 29-én rendezett kerékpáros és atletikai versenyben is, hol tagjaink az összes nyílt versenyeket megnyerték.

Az általunk szeptember 17-én rendezett nagyszabású bajnoki versenyekben sikerült tagjainknak a magasugrás bajnokságon kívül még számos díjat megvédeni.

A fővárosi egyletek által rendezett legtöbb atletikai versenyben tagjaink csatolt kimutatás tanúsága szerint, szintén nagy számban és kellő sikerrel szerepeltek.

1899. december 16-án tartottuk nagyszámu közönség jelenlétében szokásos disztornánkat, mely igen jól sikerült. Az avval kapcsolatos versenyekben és pedig az *összetett versenyben* (korlát és magasugrás) *Róka János* 17 $\frac{1}{2}$ ponttal I-ső, *Weymann Erwin* 13 $\frac{1}{2}$ ponttal II-ik díjat; *súlyemelésben Weisz Rikárd* (M. T. K.) 110 kg. emelésével I-ső, *Déling Pál* 85 kg. emelésével II-ik, *Pédery Elemér* III-ik díjat nyert, míg *birkózásban Coray Arthur* és *Picha Emil* voltak a győztesek.

A vívást az év elején Girol dini Fr. vívó-mester úr, október 15-ike óta pedig utóda Gennari G. tanár úr vezette. A vívó-órák hétfő, szerda és pénteki napokon a vívó-mester termében tartattak meg és azokban 53 órában 424 tag, vagyis óránként 8 tag vett részt igen jó sikerrel.

A football-sport, melyet 1897. évben mint első honosítottunk meg az országban, úgy egyesületünkben mint azon kívül, mind nagyobb elterjedésnek indul.

Tagjaink kiképezését előmozdítandó, számos hazai és nemzetközi mérkőzésben vettünk részt, melyekben csapataink négyszer győztek, négyszer legyőzettek, hat mérkőzés eldöntetlen maradt, egy pedig durva játék miatt általunk félbe szakítottatott.

Létesítettünk továbbá egy ifjúsági football csapatot is, melynek jelenleg 10 tagja van, kik a club felügyelete és pártfogása alatt magukat e sportban kiképezik.

A football osztály külön pénztárának

bevételei 3424.69 frtot

kiadásai 2802.75 „ tettek ki, tehát

egyenlegül maradt 621.94 frt.

Kerékpáros osztályunk a versenyzés terén ez évben is kielégítő sikereket mutathat fel, a mennyiben tagjai az év folyamán 67 díjat köztük egy bajnokságot nyertek. Harmadszori győzelem után végleg megszerezték egyesületünknek a „Nemzeti Kerékpár-Egylet” vándordíját.

A turisztikát számos kirándulás rendezése, turadíjak kitűzése és a nagy kedveltségnek örvendő zárt országúti handicapek rendezése által mozdítottuk elő.

Utóbbiakban és pedig:

Junius 4-én a váci országuton 20 kilométer távra

Dr. Pokorny Sándor I., Iszer Károly II., Panny József III., Szeszlér Zs. IV-ik díjat;

Julius 9-én a gödöllői országuton 25 kmtr távra

Cservenka Ferencz I., Gillemot Ferencz II., Polacsek Károly III., Vaskó J. IV-ik díjat;

Julius 30-án a Tétény-pettendi országuton 30 kmtr távra

Wrchovszky Vilmos I., Jordán Dezső II., Langfai Antal III., Hauer Ferencz IV-ik díjat nyerte.

A túradíjra pályázók közül a legtöbb kilométer után: *Hauer Ferencz* 2392 km.-ért I-ső,

a leghosszabb napi túra után:

Lucius Károly 215 km.-ért I-ső, díjat nyert.

A Magyar Kerékpáros Szövetségben 19 taggal voltunk képviselve.

A kerékpáros osztály bevételei:

1898. évi egyenleg 4 frt 31 kr.

1899. évi tagdíjak 24 „ — „

két kisorsolt versenyalap részjegy 20 „ — „

összesen 48 frt 31 kr.

kiadások 25 „ 89 „

marad egyenleg 22 frt 42 kr.

A soproni III. kerületi tornaverseny programja.

Junius 2-án (szombaton) d. u. a soproni egyletek és a középiskolai ifjúság összpóbjája a tornacsarnok udvarán: kivonulás, felvonulás a szabadgyakorlatokhoz; este a vendégek fogadása, ismerkedési estély a Pannoniában.

Junius 3-án (pünkösdvásárnap): d. e. 6 órakor ébresztő, 7 $\frac{1}{2}$ órakor tűzoltógyakorlatok a városmajorban; 9 órakor versenyek: hármassugrás, tornafőverseny (korlát és ló); 10 órakor a városházán díszközgyűlés, vendégek üdvözlése a városi hatóság részéről; 11 órakor ugyanott a szövetség VI. rendes közgyűlése; délután 1 $\frac{1}{2}$ órakor gyűlekezés a tornacsarnokban, összpóba, díszmenet a városon keresztül a versenytérre; 3 órakor a versenytéren felvonulás, zászlók megkoszorúzása; 3 $\frac{1}{2}$ órakor szabadgyakorlatok (fabottal); 4 órakor mintacsapatok szertornázása; 5 órakor szövetségi egyénekenkénti versenyek (100 m. síkfutás és gerelyvetés), szövetségi torna-főverseny a harmadik szeren (nyújtó); 6 órakor füleslabda mérkőzés; 8 órakor díszelőadás a tornacsarnokban (zene, ének, színelőadás, vívás, nők tornázása, gúlák stb.).

Junius 4-én (pünkösdhétfőn): d. e. 8-tól 10 óráig atletikai főverseny (200 m. síkfutás, díszkosvetés, magasugrás); 8—12 óráig labdarugójáték (football); 12 $\frac{1}{2}$ órakor díszelőadás a Pannoniában; 3 órától 5 óráig ifjúsági versenyek; 5-órától 8 óráig népünnepély.

Junius 5-én (kedden) d. e.: tornászkirándulás egész napra Nagy-Mártonba vasúton, onnan gyalog Fraknó-váraljára, innen a Rozália hegyre (kilátás az Alpésekre), innen tovább Savanyúkútra, vissza vasúton Sopronba.

A nagyszabású program lényegesen meghaladja az előző két kerületi tornaverseny határait és örvendetes jelenség, hogy a vidéki góczpontok nem riadnak vissza a rendezés fáradalmaitól és az azzal járó nagy költségektől.

*

Az érdeklődés a szövetségi egyletek körében — tekintettel az előző kerületi versenyek sikereire — nagy és valószínűleg az idén az előző éveknél is látogatottabb lesz a III. kerületi tornaverseny. Nem szabad ennek az ünnepélynek jelentőségét kicsinyelnünk, mert a magyar összetartás dokumentálásának szempontjából is rendkívül fontos az ország minden részéből felvonuló tornászok megjelenésére hazánk nyugoti határának második nagy városában és bizonyos, hogy az ünnepély maradandó nyomokat fog ott hátra hagyni, melyeknek hosszú időre nagy hatása lesz arra nézve, hogy a vidéki sportemberek ne érezzék magukat az ország többi része által elhagyatva, hanem tudják, hogy szép hazánkban sokak szívében rokonérzés él, melynek csak mód és alkalom kell, hogy megnyilatkozzék.

Ennek a reményében üdvözljük a soproni ünnepélyt és hisszük, hogy az minden tekintetben sikerülni is fog.

A kerékpár a transvaali háboruban.

Azon tapasztalatokról, melyeket az angol csapatok a transvaali háboruban tettek, a „Wheeling“ kerékpáros újság a következő érdekes közleményt hozza:

Két fontos leczkét nyújtott a háboru a kerékpárosnak; az egyik magára a kerékpárosra vonatkozik, a másik pedig a bürokratakat illeti, kikkel szerencsétlenségünkre tul vagyunk halmozva. E leczkék fontosabbja az, hogy a felderítési szolgálat a kerékpárok használata által javítandó. Már a háboru kezdetén rámutattunk a kerékpáros hadosztály gyengeségére. Nicholson's Nektől a Tugela Riverig egyik akadály a másik után gördült utunkba, miknek legnagyobb részben a hirszolgálati osztály tehetetlensége az oka. A vezérek, tábornokok nincsenek kellően tájékozva az ellenség állásáról. A katonai hatóságok elfogultak a lovas csapatok rekognoszczirozásának tradíciójától; elmulasztották a kerékpárosoknak e célra való alkalmas kihasználását, pedig sok tekintetben ezeknek fölénye kétségtelen. Így

1. Gyorsasága nagyobb, kilencz esetben tíz közül a kerékpár megelőzi a lovat bármely vidéken vagy uton.
2. Sokkal inkább védve van az üldözők golyóitól mint a lovas, s a legtöbb esetben csak úgy tehető szolgálatképtelenné, ha a kerékpáros megfosztatik gépétől.
3. Könnyebben elbujhatik, elrejtőzhetik, mint a lovas.
4. A kerékpárosnál felette ki van fejlődve a tehetség az utak kiismerésére és a terep kifürkészésére.

A lovas mit sem tehet olyat, mit a kerékpáros hasonló ügyességgel ne végezhetne, a felderítő szolgálatban pedig a jelzett négy pont alatt említett előnye kétségtelen. Bizonyos, hogy a burok sikereit az angol pozíciók helyes ismeretének köszönhetik, ezt pedig a jólszervezett kerékpáros őrszemektől szerezték. Angol részről egészen elhanyagoltatott a kerékpáros szolgálat kihasználása, a lovascsapatok pedig ilyen alkalmazásban nehézkeseknek bizonyultak. De még nem késő a hibát helyrehozni s a kerékpáros-hírnökök alkalmazása bizonyára üdvös hatással lenne a háboru további kimenetelére.

A másik leczke a jövőnek szól; a kerékpáros ugyanis tagjává lesz Angolország atletikai hatalmának, ha meggyőződünk arról, hogy a hadviselésnek kiegészítő része és fontos tényezője lett. Nálunk a katonai kényszer és általános védkötelezettség alig hozható be s így az atletika és kerékpározás folytonos mivélése és gyakorlása által fejlesztetők az erők, ezek által pótolható a kaszárnyákban szerzett fegyelem és engedelmesség. A kerékpár használatát tehát általánosítani kell, hogy így aztán

előnyeit fontos viszonyok között kellően gyümölcsöz-tethessük.

Minden jel arra mutat, hogy ez már a közül jövőben meg is fog történni.

* * *

Az angol kerékpárgyárosok körében általános a panasz, hogy a kerékpárüzletet Transvaalban, a hova ezideig jelentékeny mennyiségű árut szállítottak, elrontotta a háboru.

* * *

Az angol kormány több motoros teherszállító kocsit küldött le az angol-bur háboru alkalmából Dél-Afrikába, de ezeket használaton kívül kellett helyezni, mert a sok esőtől felázott talajon felmondták a szolgálatot.

»K.—S.«

A nemzeti tornaegylet igazgató-választmányának jelentése az egyletnek 1899. évi működéséről.

(Vége).

Kirándulások.

Kirándulás volt:

Január	1-én d. u., részt vett 9 tag	
"	6-án " " " 8 "	
"	8-án " " " 6 "	
"	22-én " " " 6 "	
"	29-én " " " 7 "	1 vendég
február	2-án " " " 5 "	
"	19-én " " " 8 "	
márczius	12-én " " " 4 "	
"	19-én " " " 4 "	2 vendég
április	16-án } játszás egy-egy alkalommal átlag	
"	23-án } 16 tornász	
"	30-án }	
május	20. és 21-én a Pozsonyban rendezett kerületi versenyre rándultunk ki, részt vett 30 tag	
"	28-án d. u., részt vett 9 tag	
június	4-én egész nap, az ág. ev. gymn. tanulóival, részt vett 70 tanuló.	
"	11-én egész nap, részt vett 2 tag, 1 vendég.	
augusztus	27-én d. u. részt vett 10 tag.	
szeptemb.	3-án egész nap, részt vett 3 tag.	
"	8-án délután, részt vett 4 tag.	
"	17-én " " " 5 "	
"	24-én " " " 4 "	
október	1-én " " " 8 "	
"	15-én " " " 3 "	
"	22-én " " " 7 "	
"	29-én " " " 3 "	
november	5-én " " " 6 "	
"	25-én " " " 8 "	
december	2-án " " " 5 "	
"	10-én " " " 5 "	
"	26-án " " " 4 "	

Összesen volt 28 kirándulás 143 taggal.

Evezés nem volt.

Ünnepélyek, versenyek.

Házi verseny márczius 4-én:

Kezdők: súlyemelés, győztes: Eppstein Vilmos.
Haladók: t.-ugrás, győztes: Szaflarszky Lajos.

Képzettek: magas ugrás, nyújtó, suly-dobás, győztes: Horváth Boldizsár.

Házi verseny november 5-én.

Kezdők: futás, győztes: Szokol Károly.

Haladók: korlát, m. ugrás, győztes: Schwartz Zoltán.

Képzettek: ló, függészkedés, győztes: Weisz Manó.

Disztornázás december 16-án.

Verseny: m. ugrás, gyűrű hinta.

I. győztes Molitorisz József,

II. győztes Pikler Henrik.

Könyvtár.

Az egylet könyvtára jelenleg 132 kötetből áll. Ezen kívül van 6 szaklap és kisebb értekezések.

A lefolyt év fontosabb eseményei: február hó 11-én tartottuk évi rendes közgyűlésünket.

A terézvárosi fiók-tornahelyiségben nagyszámu közönség jelenlétében Szafka Manó vezetése alatt február hó 4-én igen sikerült disztornázás tartatott. Az első díjat Herzog Hugó, a második díjat Adler Gyula nyerte el.

December hó 16-án a közönség rendkívüli érdeklődése mellett évi disztornázásunkat tartottuk meg. A disztornázás érdekességét nagyban emelte azon körülmény is, hogy a művezető a nők tornázását is bemutatta, a melylyel nagy sikert aratott, miért is ezért neki köszönetet szavaztunk.

A disztornázáson a közélet több kitünősége, nevezetesen dr. Wlassics Gyula, vallás és közokt. minister, Zsilinszky Mihály államtitkár, Gromon Dezső honvédelmi államtitkár, Hűvös Károly curiai bíró stb. volt jelen. A disztornázást társasvacsora követte, amelyen a testvéregyletek tagjai közül is sokan vettek részt.

Az ujonnan megválasztott pénztárnok, König Géza volt egyleti pénztárnoktól február hó 12-én az összes pénzkészletet s értékeket, nemkülönben az ezek kezelésére vonatkozó könyveket s iratokat átvette.

A nm. m. kir. vall. és közoktatásügyi minister urnak leirata folytán a hamburgi IX-ik német szövetségi ünnepélyre vonatkozó terjedelmes véleményünket ugyancsak oda felterjesztettük.

Br. Aczél Béla társasvacsoránk egyikén részt vett s eszméit az általa megpendített sport-telep létesítése tárgyában érdekesen fejtegette.

Az egylet nagyérdemű volt elnöke s tiszteletbeli tagja Hegedüs Sándornak kereskedelmi miniszterre történt kineveztetése alkalmából nála küldöttségileg tisztelegtünk s őt magas állásában lelkesen üdvözlöttük, a ki a küldöttséget igen szívesen fogadta s az egylet irányában érzett legjobb indulata s jóakarataról biztosította. Ezen tisztelgés alkalmával a miniszterelnök ur is jelen volt, a ki az egylet iránti jóindulata s rokonszenvének hasonlóképen kifejezést adott.

A párisi világkiállításon az olympiai játékok rendezése céljából elnökünk elnöklete alatt egy bizottság alakult meg, mely bizottságba az egylet dr. Vetsey István alelnököt küldötte ki.

Dr. Wahrmann Sándor pártoló s Balogh Ervin választmányi s rendes tagok elhunytak, a kiktől ezuttal kegyelettel emlékezünk meg. Nyugodjanak békével.

Tartottunk az év folyamán 1 közgyűlést és 8 választmányi ülést, ezenkívül az egyes szakbizottságok is több ízben üléseztek.

Jelentésünk bezárása előtt kedves kötelességünknek tartjuk kifejezni köszönetünket mindazok iránt, a kik egyletünket ugy anyagi, mint erkölcsi támogatásban részesítették.

Hálás köszönettel tartozunk a közoktatási kormány iránt, mely egyletünkkel szemben az elmúlt év folyamán állandóan jóakaró és meleg érdeklődéssel viseltetett; Budapest székesfőváros tanácsának évi segélyeért és egyéb kedvezményeért, továbbá a pesti hazai első takarékpénztárnak évenként kiutalni szokott adományáért.

Köszönetet mondunk a Tattersal igazgatóságának, hogy megengedte, hogy a nevezett társulat helyiségeiben tornajátékokat rendezhessünk.

A mai választmányi ülésben vettük Bakos János, egyleti s választmányi tagunknak értesítését, hogy folytonos betegeskedése miatt a választmányi tagságról lemond s az egyleti tagok sorából kilép.

Érdemdu tagtársunk kilépését, a ki hosszú éveken át az egylet buzgó s lelkes választmányi tagja s egyik vizsgálati elnöke is volt, sajnálattal jelentjük be a tisztelt közgyűlésnek.

Végül csatoljuk az 1899. évi pénztári kimutatást, a vagyoni mérleget, a tanítói nyugdíjalap kimutatását az 1899. év folyamán beszerzett és javított torna-szerek, illetve butorok utáni kiadások részletezését az 1900. évi költségelőirányzatot, a tagok és a tisztikar névjegyzékét, végül az általános órarendet.

Kérjük a t. közgyűlést, hogy számadásainkat és a jövő évi költségelőirányzatot elfogadni, jelentésünket jóváhagyólag tudomásul venni és a tisztikar- és a választmányának a felmentvényt megadni méltóztassék.

Kelt Budapesten, a nemzeti tornaegylet választmányának 1900. évi január hó 20-án tartott ülésén.

Bernáth Béla s. k.

titkár-ügyész.

Dr. Berzeviczy Albert s. k

elnök.

Különfélék.

A Magyarországi Tornaegyletek Szövetségének 1900. febr. 15-én tartott ülésén jelen voltak: dr. Berzeviczy Albert elnöklete alatt Bély Mihály, Gergelyi Jakab, Füzes-séry Árpád, Íszer Károly, Jász Géza, Mauerer János, Rónay Emil, dr. Vetsey István, Wettstein Gyula.

Titkár jelentést tesz a mult igazgató bizottsági ülés által az érem-ügyben s a soproni országos ünnepély ügyében kiküldött műszaki bizottság munkálkodásáról.

Titkár megemlíti, hogy Berzeviczy Albert elnök ő exczellenciája maga kegyeskedett a műszaki bizottság ama ülésén részt venni, mely határozandó volt a Damkó József szobrász által készített éremminta tekintetében; titkár bemutatja az éremminta alapján készült nagy gipszöntvényt s előadja, hogy az ügy sürgős voltánál fogva a műszaki bizottság az igazgató bizottság utólagos jóváhagyásának reményében annak díját, 100 frtot, saját felelősségére a szobrásznak oda ígérte, előadja továbbá, hogy ezen gipszöntvényt Exner Károly vésnök által volna érezbe vésendő és pedig 45 és 30 milliméteres nagyságban, az érem mintázata egy erőteljes ifjút ábrázol, kinek egy nő olajágot nyújt át jutalmul, ez volna az érem egyik oldala; a másik oldal még nincs kész, annak tervezetét s kivésését is maga a vésnök vállalta magára, ez az oldal egy koszorút ábrázolna, körülötte a szövetség czimerével; a vésnök dija volna a két stanczáért összesen 180 frt.

Titkár előadja továbbá, hogy Scheidt éremverő cégénél tudakozódott az érmek kiverési költségei iránt s ezek alapján az ez évben kiverendő érmek árát mintegy 150 frtra teszi, hozzáadva még egyéb költségeket, mintegy 450 forint összkiadás terhelné ez alapján idén a szövetséget. A műszaki bizottság nevében ezután elfogadásra s kivitelre ajánlja a bemutatott éremmintát. Igazgató bizottság beható eszmecsere után, tekintettel az éremminta művészi kivitelére, azt elfogadja, a szobrásznak járó 100 forint díjat kifizettetni rendeli s felkéri titkárt, hogy az éremstanczákat készíttesse el Exner Károly véső által és azok kiveretése tekintetében még más czéggel is összeköttetésbe lépve, a szükségesetű példányokat veresse ki, úgy azokhoz tokokat is készíttessen.

Titkár előadja ezután a műszaki bizottság jelentését a soproni ünnepély tárgyában, a műszaki bizottság a Soproni Torna-Egylettel érintkezvén, a lapunk mult számában közölt ünnepi sorozatot ajánlja az igazgató bizottságnak elfogadásra, melyet az igazgató bizottság elfogadott.

Jelenti továbbá titkár, hogy a műszaki bizottság felkérte Schneider Ferenczet és Bély Mihályt a szabadgyakorlatok tervezetének kidolgozására; Bély Mihály tervezetét fogadta el. Bély Mihály a felvonulást s elvonulást is kidolgozta s fabotgyakorlatokat vett fel. Igazgató bizottság, miután meghallgatta Bély Mihály tervezetét s azt rajzokban is megszemlélte, azt mint igen sikerültet örömmel fogadja el. Elhatározta továbbá, hogy a fabotok beszerzésére s helyben való szállítására három egylet kéressék fel, t. i. a Budai Torna-Egylet, a Budapesti Torna-Club és a Nemzeti Torna-Egylet. — Igazgató bizottság ezután felkéri elnökséget, hogy sziveskedjék a fenti ünnepi műsort és a gyakorlatokat felhívás kíséretében az összes szövetségi egyleteknek megküldeni.

Titkár bemutatja ezután Budapest sz. főváros átiratát, melyben értesíti a szövetséget, hogy a Népliget mellett játszótereket fog kihalítani, melyeket a szövetségi egyletek is használhatnak.

Végül bemutatja titkár a „Fédérations européennes de gymnastique“ átiratát, melyben ez évre is kéri a szövetségi képviselő megerősítését. Igazgató bizottság szövetségi képviselőül ismét Jász Geza titkárt nevezi meg.

Az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesület f. évi február hó 11-én rendezte díszturnáját. Az elmúlt évben ugyan ezen a napon tartotta meg az egyesület a díszturnát hasonló sikerrel.

A díszturna I. pontja volt a felvonulás, 32 tornász vonult fel.

II. Fabotgyakorlatok. Nehéz kombinációk, de biztosan keresztülvive.

III. Általános szertornázás: 3 csapatban: 1. csapat, vezette: Pethe Ferencz magas korláton; 2. csapat, vezette: Révész Gusztáv, ló szélteben; 3. csapat, vezette: Lajos Gyula, magas nyújtón tornázott. A gyakorlatok fokozatosak voltak. És itt látszott meg, hogy mennyire javultak nemcsak egyesek, hanem átlag.

IV. Verseny: ló szélteben és függeszkedés 7 m. hosszú kötélén. Dahinten Ernő az egyesület egyik leg-

jobb tornásza, betegségéből alig épült fel, még nem nyerte vissza erejét, így nem mérkőzött, ez pedig nagy befolyással volt a verseny eredményére.

Eredmény:

Dienersz Ákos: 5+4+5=14 ponttal 1.

Révész Gusztáv: 5+5+3=13 ponttal 2.

Révész végezte a legprecízebben a lógyakorlatokat, függeszkedési ideje: $9\frac{1}{5}$ " , míg Dienersz hátrányát a függeszkedésnél behozta, miután $7\frac{4}{5}$ " alatt függeszkedett.

V. Mintacsapat magas nyújtón: Vezette: Pethe Ferencz. A gyakorlatokat pontos kivitel jellemezte, billenés, támaszba lendüléssel, szabadkelep, stb. fokozatosan egymásból folyó gyakorlatok.

VI. Csatangolás: ismét magas nyújtón.

Itt alkalma volt a közönségnek bőven, hogy tapsokkal jutalmazza a tornászokat. Kitűntek: Lajos Gyula, Révész Gusztáv, Dienersz Ákos, Pethe Ferencz, legkülönösebben Dahinten Ernő, a ki remek homorítással, gyönyörű tartással és gépies precízitással végezte kombinált gyakorlatait. A legnagyobb tetszésben részesült következő gyakorlata: billenés, szabadkelep, kis óriás, nagy óriás hátra, eközben a lendületet megtörve kézállás, ismét szabadkelep, ebből kifolyólag saltó, precíz guggoló megállás. Ezek után Szinnyi M. István elnök meglepetéssel köszönte meg a közönség érdeklődését, mely ezuttal ismét igazán nagyon szép jelét adta az érdeklődésnek, betöltve zsúfolásig a tornatermet, kihirdette a versenyeredményt és kiosztotta a díjakat (ezüst- és bronzérmek).

8 órakor kedélyes vacsorára gyűltek össze a tagok Berger éttermében, úgy jó 50-en. A „kedélyes“ jelleg kizárt minden tósztot, azonban azt éppen nem, hogy a „kedélyességet“ kedélyes prédikációkkal, énnel, gravellott csatával, elefántok stb. mulattató mutatóanyag bemutatásával ne fűszerezzék. A tósztok kizárása nem lehetett akadály annak, hogy a tagok szeretett elnökük iránti vonzalmuknak és szeretetüknek kifejezését többször ne hangsúlyozzák és kiemeljék.

„S.—V.“

Az olympiai játékok magyarországi bizottsága f. hó 20-án ülést tartott, melyen megjelentek: Berzeviczy Albert dr. elnök, Széchenyi Imre gr. Kemény Ferencz dr., Klupathy Jenő dr., Vecsey István dr., Satori Ernő Weszelszky Gyula, Balogh Hugó, Gáspár Arthur, Lauber Dezső, Füzesséry Árpád, Sebestyén Benő, Gerenday György dr., Krepelka O. Béla, Pepszky S., Kovács Rezső, Csik Imre, Czölder János dr., Sztankovics Szilárd, Réty Pál. — Az ülés folyamán Kemény Ferencz dr. titkár előterjeszti jelentését, melyben kiemeli, hogy ő több levelet irt nemcsak a párisi központhoz, hanem más országok bizottságaihoz is és Bécsből, Prágából, Berlinből, Stockholmból ugyanazon panaszok érkeznek t. i. a központ nem nyújt kellő felvilágosítást a versenyekről. Ő nem itéli el az ügyek élén álló Coubertin bárót, mert a közte és a helyi bizottság közti ellentétek okozzák a késedelmet. Coubertin az olympiai versenyeket a maga egészében külön akarja rendezni minden más versenytől, mint eredetileg tervezve volt, a helyi bizottság azonban ezen versenyeket is belevonni szeretné a vilákiállítási versenyek keretébe és szétszórva, különböző időben megtartani. Valószínű, hogy nem lesznek külön olympiai versenyek, hanem csak nagy nemzetközi versenyek. Végleges megállapodásról azonban nem kapott semmi

hírt. Berzeviczy Albert elnök védelmébe veszi titkár a hírlapok támadásai ellen, mert ő is irt Merillonak Párisba, választ azonban nem kapott. Ajánlja, hogy a bizottság vegye igénybe a kiállítási magyar kormánybiztosságot a végleges propozíciók sürgetésénél. Elnök továbbá referál arról, hogy Lukács Béla kormánybiztos 500 frttal hozzájárul az olimpiai játékokra kiküldendő magyar versenyzők segélyezéséhez; kultuszminiszter által ígért összeg kiutalványozása azonban a minisztertanácstól függ. Ez irányból is megnyugtató ígéretekot kapott a miniszterelnöktől.

Titkár jelenti, hogy újabban képviselőkül bejelentettek: a Műgy. F. C. részéről Krumpholtz titkár, az Arlow Vívó-Club részéről Gáspár Arthur, a Miskolczi Athleta-Kör részéről Réty Pál, az Aradi T. E. részéről dr. Steinitz, ezenkívül indítványozza a Magyar Sp. L. szerkesztőjének, Magyar Eleknek, meghívását. Tudomásul vétetik.

Ezután megalakulnak a szakbizottságok, melyek kiszemelik a kiküldendő versenyzőket és ajánlják ezeket a bizottság plenumának.

Torna-szakosztály: Vecsey István dr. elnök, Gorove Árpád dr., Maurer Mihály, Babel Rezső, Sebestyén Benő, Czölder János dr., Jász Géza, Bernáth Béla, Kovács Rezső.

Athletikai szakosztály: Klupathy Jenő dr. elnök, Balogh Hugó, Peplovsky S., Lauber Rezső, Réty Pál, Sztankovich Szilárd, Piukovich Ernő, Porzsolt Jenő.

Vívó-álosztály: Krasznay Ferencz dr. elnök, Sátori Ernő, Weszelszky Gyula, Gáspár Arthur.

Evezős-álosztály: Perger Ferencz dr. elnök, Csik Imre, Szendey Béla dr.

Uszó-álosztály: Gerenday György dr. elnök, Balogh Hugó, Füzesséry Árpád.

Krasznay Ferencz dr. kevésnek tartja a kilátásba helyezett 2000 frtnyi segélyt és nagyon szükségesnek véli a társadalom belevonását. Ajánlja a Párisban időző előkelőségek belevonását a versenyeken levő reprezentációkba. Balogh Hugó elégségesnek tartja a 2000 frtnyi segélyt, mert nem kell sok embert kiküldeni, hanem olyanokat, a kiknek szereplése elé bizalommal tekinthetünk. A legjobbakat kell csak kiküldeni. Vecsey István, dr. a legjobbak közül is csak a rászorultakat segélyezné. Elnök konstatálja, hogy a vita az albizottságok jelentőség illuzóris és a bizottságok nem tehetnek semmit, a míg a versenyfeltételek kezükbe nem jutottak. Azon reményben, hogy ezek mielőbb megérkeznek, felosztatja az ülést.

«S—V.»

Magyar vívóbajnokságok rendezésének eszméje foglalkoztatja a Magyar Athletikai szövetséget. A versenyeket április havában tervezik megtartani és azon csak magyar honosok vehetnek részt. Ha konkrét adatokkal fogunk szemben állani, akkor bővebben hozzászólunk a dologhoz, minden esetre életrevaló az eszme, melynek megvalósítása csak használna a vívósportnak, mert évente megisméltendő nagyszabású vívóversenyt biztosítana.

Vízi polo-mérkőzés folyt le vasárnap este a Rudasfürdő uszodájában. A M. A. C. és M. U. E. állottak szemközt, mindegyik csapat ezuttal először mutatkozott be. A mérkőzés a M. U. E. fölényes győzelmével (4 : 1)

végződött. Ezenkívül a M. U. E. dobott még két goalt, de a versenybíró ezeket szabálytalan játék miatt érvénytelenített.

Megemlítjük e helyen, hogy a Rudasfürdő uszodája tulajdonkép nem alkalmas a vízi polo-játéokra, mert a játékosok csaknem mindenütt állhatnak, pedig a játék alapfeltétele, hogy oly vízben játszák, hol állni nem lehet. Természetesen más hely télen nincs a világvárosban (sokan annak tartják Budapestet) és így vízi polot ott lehet csak játszani, de az eredmény lehet a körülményekhez képest igazságos, azonban realisan nem fogadható el.

A csapatok összeállítása: M. A. C. Alapi Andor (kapitány), Klinszky István, Stankovics Szilárd, Raics K., Gräfl Károly, Parnitzky E., Parnitzky Loránt (kapuvéd). M. U. E. Gräfl Ödön (kapitány), Kis, Ónody, Sugár Elemér, Halmay Zoltán, Brátyi Hugó és Halmay József (kapuvéd). — Versenybíró Lindner Ernő (Műgy. F. C.) volt.

Új játékterek. A székesőváros átiratot intézett a tornaszövetséghez, a melyben tudomására hozza, hogy a Népliget mellett játszótereket fog kihalasztani, a melyeket a szövetségi egyesületek is használhatnak.

A Budapesti Torna-Club 1899. évi választmányának névsora: örökös tiszteletbeli elnökök: *Hieronymi Károly, gróf Hadik-Barkóczy Endre.* Elnök: (betöltetlen). Másodelnök: Dr. Ottó József. Alelnök: Bundsmann Jenő. Választmányi tagok: Ambrus István, Balogh Hugó, Gabona Károly, Iszer Károly, Kankovszky Vilmos, Kis János, Kindling János, Otte Ferencz, Róthy Károly, Stursa Károly, Schwartzmayer Lajos, Gillemot Ferencz (lemondott), Póttagok: Coray Ferencz, Prachtel József, Dr. Pokorny Sándor, Guttmann Alfréd, Wrchowsky Vilmos. Pénztár-vizsgáló bizottság: Lucius Károly, Panny József, Köberl József (kilépett). Cluborvos: Dr. Kovách Aladár.

Staféta-verseny Magyarország körül. Hir szerint a Magyar Kerékpáros-Szövetség vezetőségéhez közel álló egyének egy mostre staféta-versenyt terveznek, melynek útja Budapestről kiindulva Magyarország körül vezetne visszatérőleg Budapestre. A verseny tervezői az ország összes kerékpáros-egyleteit részeseivé akarják tenni a vállalkozásnak, hogy azok tetszőleges számú staféta-kerékpárost állítván ki, minden 20—25 kilométer után új ember váltsa fel a kifáradtat és segítse elő egy jó rekord létrehozását. Hogy mennyiben fog a terv megvalósulni, azt a közel jövő fogja megmutatni.

A M. K. Sz. és a Deutscher Touring Club közt most tárgyalások folynak az iránt, hogy a két szövetség kedvezményeit kölcsönösen átruházza tagjaira. Ebből kifolyólag felmerült annak szükségessége, hogy a M. K. Sz.-nek a külföldi szövetségekkel szemben legyen képviselője, a ki velük közvetlenül folytassa a tárgyalásokat, illetve az érintkezést. Mint halljuk, az elnökség ezzel a tiszttel Dósa Ferencz ügyvédet szándékozik megbízni.

Francia statisztika. A francia fővámmhivatal érdekes kimutatást közöl az automobilok mult évi forgalmából. Franciaország bevitel 458,000 frank értéket képvisel, ezzel szemben a kivitel értéke 4.260,000 frank, tehát csaknem a bevitel kilencszerese. Legjobban illusztrálják az automobilgyártás óriás arányú haladását a közelmult évek számadatai. Ezek szerint 1897-ben 199,850 frank beviteli értékkel szemben 623,690 frank kiviteli érték állott; 1898-ban pedig a bevitel értéke 395,070 frank, a kivitelé pedig 1.749,500 frank.

A Magyar Kerékpáros Szövetség az alább felsorolt fürdőhelyeken és fürdővállalatoknál eszközölt ki tagjai számára kedvezményeket:

Zálnok, egész szezonban szoba 10⁰/₀, fürdő 10⁰/₀.
Trencsén-Teplicz, elő- és utószezonban fürdő 50⁰/₀,
átutazóknak kedvezményes lakás az uradalom házaiban.
Uj-Tátrafüred, elő- és utószezon lakásból 25⁰/₀.
Fenyőháza, egész szezonban lakás 22⁰/₀.
Csorba-tó, fődény: étlap 10⁰/₀, szoba 20⁰/₀; elő és
utódény: étlap 20⁰/₀, szoba 50⁰/₀.
Rajecz-fürdő, turista-szoba 1 korona, másból 50⁰/₀.
Gyertyánliget, étlap 10⁰/₀, fürdők elő- és utószezon-
ban 50⁰/₀, főszezonban 30⁰/₀.
Béla-Barlangliget, 50⁰/₀.
Stoós-fürdő, elő- és utódényben lakás 30⁰/₀.
Lucsiúna, fődényben 15⁰/₀, máskor 25⁰/₀.
Thurzófüred, elő- és utódényben szoba 40⁰/₀.
Feketehegy, elő- és utódényben 50⁰/₀ szobából.
Pöstyén, lakás 25⁰/₀, fürdő 50⁰/₀ az ig. épületeiben.
Kirándulásoknál külön kedvezmény, bárhányan legyenek,
de előre kell jelezni.

Torda, egész szezon lakás és fürdő 50⁰/₀.

Balf, szoba 25⁰/₀, fürdő 50⁰/₀, étlap 25⁰/₀ vagy
szabott árak: szoba 2 korona 10 fillér, hideg fürdő
40 fillér, meleg fürdő 70 fillér. Reggeli 32 fillér, ebéd
1 kor. 48 fillér, vacsora 84 fill. Állandó tartózkodáskor is.

Kolozs-fürdő, 30⁰/₀.

Első M. Gőzfürdő, Budapest, VII., Kazinczy-utca
40. szám. Szelvény-kedvezmény (32 kr.)

Király-fürdő, Budapest, II., Fő-utca 94—96. Ter-
mészetes kénes hőforrás Szelvény-kedvezmény 40 filléért.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján!

Esemény a magyar irodalomban a

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az egyetemes történelem klasszikus könyve, a leggazdagabb
történelmi képtár.

12 kötetben szerkeszti a legkiválóbb magyar
írók közreműködésével: **Marczali Henrik.**

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET azért esemény a magyar
teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.
A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET megjelenésével minden
más világtörténeti mű el-
avult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az élet bibliája és nélkül-
özhetetlen mindenkinek,
a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az a mű, melyből az egyén,
a család, a társadalom
hazaszeretetet és összetartást tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET fejleszti a műlést, táplálja a
tudást, nemesíti a lelket.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET briliáns stílusával és pom-
pás illusztrációival nem-
csak tanít, hanem oktatta gyönyörködtet is és a legnagyobb
szellemi élvezetet nyújtja.

Eddigél három kötet jelent meg.
Négy havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospectus, melyet mindenki ingyen kap. — A teljes mű ára 96 frt.

1 frt 50 kr. csekély havi részletfizetésre lapunk kiadóhiva-
talán e ren-
delőlap segítségével megrendelhető, mely kivágandó és levelező-
lapra ragasztva hozzánk beküldendő.

A **Hercules testgyak. közlöny** kiadóhivatala útján ezennel
megrendelem a **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-
társaságtól** a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 96 frtért, tudomásul vévén, hogy eddigél
három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek
meg. Kötelezem magam a társaság pénztárához Budapesten a szállí-
tástól kezdve 1 frt 50 krt havonként mindaddig befizetni, míg a mű
teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részeket
költösgenre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem
váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik.
A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetésem arányá-
ban szállítandók.

Kelt Név:
Állás:

Megrendelhető 1 forintos havi részletfizetésre lapunk kiadóhivatalában!

1848 EZERNYOLCZSZÁZ- NEGYVENNYOLCZ.

A magyar szabadságharcz 1848—1849-ben.

Egykoru képek, kitünő kézírások, nevezetes okmányok, kiált-
ványok, falragaszok, egyéb jellemző nyomtatások és az összes
érdekes ereklyék teljes gyűjteménye, az **egész szabadság történet**
maradt ereklyékből domborodik ki és vesődik mindörökké az
olvasó emlékezetébe.

Szerkesztették:

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

Ezerkét száz kép

eleveniti föl 48 és 49 hü történetét, a mely eddig ismeretlen, féltve
rejtegetett, becses és rendkívül jellemző képekből, **nagyszerű**
csataképekből, a szereplők teljes arcképsorozatából, a fen
maradt ereklyékből domborodik ki és vesődik mindörökké az
olvasó emlékezetébe.

A szabadságharcz legszebb és legolcsóbb emlékműve.

Megrendelhető az alábbi rendelőlapal, mely kivágandó, olcsóhadán
aláírandó és levelező-lapra ragasztva a **Herkules Testgyakorló Közlöny**
kiadóhivatalához beküldendő.

A **Herkules Testgyak. Közlöny** kiadóhivatala útján megren-
delem **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságnál**
Budapesten, **VIII., Üllői-út 13. az**

Ezernyolczzáznegyvennyolcz

című díszművet:

A nem kívánt törlendő. *a)* Aranyomásu bekötési táblával 12 frtért

b) Ugyanaz amerikai simított velinpapíron 15 frtért

és kötelezem magam, hogy a mű vételárát a szállítástól kezdve a
Révai Testvérek Irodalmi Intézet r.-t. pénztáránál Budapesten
fizetendő 1 frtos havi részletekben törlesztsem. Az esetleg elmaradó
részleteket a társaság költségenre postai megbízás útján szedheti
be, melyek be nem váltása esetén a teljes vételár esedékessé válik.

Kelt

Név és állás

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„**Damascenus**”

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét,
elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyűt
a kopástól.

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz.
rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

Bármely kardra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

**Magyar ruggyantagyár részvénytársaság
BUDAPEST.**